

QP CODE

H1026

Enrollment Number: .....

Name: .....

BA DEGREE EXAMINATIONS, FEBRUARY 2026

Third Semester

B.A. Sanskrit Language and Literature

B21SN03DC - व्याकरणपरिचयः

(2024 July admissions)

सर्वे प्रश्नाः संस्कृतभाषायां समाधेयाः । संस्कृतलेखने देवनागरीलिपि उपयोक्तव्या ।
(Answers should be written in Sanskrit using Devanagari script)

Time: 3 Hours

Max Marks: 70

Section A

एकेन पदेन वाक्येन वा केषाञ्चित् दशप्रश्नानां उत्तराणि लिखत।

1. अष्टाध्यायाः प्रथमं सूत्रं किम्?
2. विष्णवे इति रूपे अवादेशः केन सूत्रेण विधीयते?
3. श्रुत्वनिषेधःकेन सूत्रेण विधीयते?
4. अन्यपदार्थप्रधानः कः?
5. ससजुषो रुः इति सूत्रेण किं विधीयते?
6. प्रातिपदिकार्थः कः?
7. अक्ष्णोऽदर्शनात् इति सूत्रेण किं विधीयते?
8. द्विरात्रम् इत्यस्य विग्रहं लिखत?
9. 'गेहे वसति' इत्यत्र गेहे इति पदस्य का संज्ञा?
10. नान्तस्य रुत्वं केन सूत्रेण?
11. ओत् इति सूत्रेण किं विधीयते?
12. अहरहः इत्यत्र कथं सन्धिच्छेदः?
13. सन्सः इति रूपे धुडागमः कथम्?
14. यशांसि इत्यत्र कथं सन्धिच्छेदः?
15. गुणवर्णाः के?

(1X10=10)

Section B

एकेन वाक्येन द्वाभ्यां वाकेषाञ्चित् पञ्चप्रश्नानां उत्तराणि लिखत।

16. उदात्त- अनुदात्तसंज्ञा विधायक सूत्राणि लिखत ।
17. दन्तस्थ वर्णाः के?
18. उदित् इत्यस्य कोऽर्थः? उदितः के?
19. रूपं साधयत - लाकृति ।
20. उपेतः इत्यत्र न वृद्धिः । कारणं किम्
21. अचो रहाभ्यां द्वे इति सूत्रस्यार्थं उदाहरणसहितं लिखत ।
22. सन् षष्ठः इत्यत्र कुतः ष्ट्वं न?
23. रूपं साधयत - तद्+शिव ।
24. करणसंज्ञाविधायक सूत्रस्य अर्थमुदाहरणं च लिखत ।
25. अलम् इत्यस्य अर्थद्वयं वर्तते? ते के ?

(2X5=10)

Section C

एकखण्डिकया केषाञ्चित् षड्प्रश्नानां उत्तराणि लिखत ।

26. चार्थाः के? विशदयत ।
27. सप्रमाणं समासकार्याणि विशदयत – द्वियमुनम् । चोरभयम् ।
28. पञ्चमीविधायकसूत्राणि उदाहरणसहितं व्याख्यात ।
29. सूत्रव्याख्यानं कुरुत – नमःस्वस्तिस्वाहास्वधालम्बषड्योगाच्च ।
30. सूत्रं सोदाहरणं विशदयत – डमो ह्रस्वादचि डमुणित्यम् ।
31. गवाग्रम् – गो अग्रम् – सप्रमाणम् साधयत ।
32. यथासंख्यमनुदेशः समानाम् – सूत्रं सोदाहरणं विशदयत ।
33. पदसंज्ञा विधायकं सूत्रं व्याख्यात ।
34. इत् संज्ञाविधायकं सूत्रं सोदाहरणं व्याख्यात
35. माहेश्वरसूत्राणि लिखत ।
36. ष्ट्वविधायकसूत्रं सोदाहरणं विशदयत ।
37. छत्वमिति वाच्यम् – वार्तिकं सोदाहरणं व्याख्यात

(5X6=30)

QP CODE

H1026

Section D

पुटैकेन द्वाभ्यां वा केषाञ्चित् द्वयोः प्रश्नयोः उत्तराणिलिखत।

38. सवर्णसंज्ञासूत्रम् विलिख्य स्थानप्रयत्नान् प्रतिपादयत ।
39. अकथितं च इति सूत्रं सोदाहरणं निरूपयत ।
40. अव्ययीभावसमासस्य उदाहरणानि विशदयत ।
41. अकः सवर्णे दीर्घः, एङः पदान्तादति, सर्वत्र विभाषा गोः, खरि च सूत्राण्येतानि ग्रन्थदिशा व्याख्यात ।

(10X2=20)